Loode-Eesti rannikumere tuulepargi keskkonnamõju hindamise (KMH) aruande vastuväited

Olen seisukohal, et aruanne on oluliste puudustega ning see ei sisalda näiteks vee erikasutusloa andjale loa andmiseks vajalikku teavet, sealhulgas puudub aruandes alternatiivide käsitlus. Seega ei ole aruanne asjakohane ega piisav vee erikasutusloa andmiseks.

Keskkonnaministeerium on keskkonnamõju hindamise algatamisel muu hulgas nõudnud tuuleparkide mõju hindamist piirkonna elanikele. Meretuulepargi mõjusid elanikele on käsitletud pealiskaudselt ning ühekülgselt – peamiselt on otsitud argumente meretuuleparkide rajamise kasuks ning kokkuvõtvalt on järeldatud, et meretuulepargid mõjuvad elanikele positiivselt, kuna pakuvad tööd nii ehitamise kui hooldamise staadiumis. Täielikult on käsitlemata meretuulepargiga kaasnevad negatiivsed või on seda tehtud pealiskaudselt toetumata ühelegi konkreetsele uuringule.

Näiteks puudub sisuliselt mõjuhinnang tuuleparkidest lähtuvale madalsageduslikule ja infrahelile. Vastavaid uuringuid ei ole tehtud. Keskkonnamõju hindamise käigus modelleeriti madalsageduslikku müra võttes aluseks Siemens SWT-4,0- 130 tüüpi elektrituulikud, mille nimivõimsus on 4 MW (p 5.11.1.3). Poole väiksema võimsusega elektrituulikute aluseks võtmine 7 MW elektrituulikutega tuulepargi madalsagedusliku müra modelleerimisel seab kahtluse alla järelduste õigsuse ega kinnita madalsagedusliku heli tegelikku ulatust.

Modelleerimise järelduste tuginemine ei anna õigest ettekujutust tuulepargi mürast ka seetõttu, et madalsageduslikku mõju on hinnatud vaid hoonete sees. Seega puudub hinnang madalsageduslikule mürale hoonetest väljapool nii inimestele kui ka teistele elusolenditele ning aruanne ei vasta KeHJS § 20 lg 1 punkti 6 nõuetele.

Aruandes on käsitlemata ja hindamata, kui palju inimesi lahkuks seoses tuuleparkide rajamisega Hiiumaalt. Enamik inimesi, kes on valinud elukohaks Hiiumaa, väärtustavad selle looduskeskset elukeskkonda ning nende jaoks on vaade merel asuvatele tuuleparkidele vastuvõetamatu. See tuli selgelt välja ka Emmaste vallavolikogu poolt veebruari läbi viidud viiel kogukonnakoosolekul.

Samuti on keskkonnamõju hindamisel jäetud tähelepanuta, et Hiiumaa elanikud on kogunud allkirju Hiiumaa rannikule tuuleparkide rajamise vastu. Allkirja petitsioonile „Mina hiigeltuuleparke Hiiumaale ja rannikumerre ei taha“ on andnud enam kui 8000 inimest. See on märkimisväärne arv, kuna Aruande punktist 3.8.2 nähtub, et Hiiumaa elanike koguarv seisuga 01.01.2015 oli 8582.

2007. aastal koostatud programmi avalikust väljapanekust on möödunud ligi 10 aastat ning sellise programmi alusel ei ole võimalik enam aruannet koostada (KeHJS § 18 lg 7) .
KeHJS § 13 lõike 1 punkti 6 kohaselt peab keskkonnamõju hindamise programmis olema eksperdi nimi või eksperdirühma koosseis. 2007. aastal koostatud Programm nägi ette, et keskkonnamõju hindamise aruande koostab ekspertrühm Ahto Järviku juhtimisel. Teadmata põhjusel on muutunud juhtekspert kui ka suur osa ekspertrühma liikmetest. KeHJS § 18 lg 6 sätestab, et heakskiidetud keskkonnamõju hindamise programmis võib teha põhjendatud muudatusi teha vaid keskkonnamõju hindamise järelevalvaja nõusolekul.

Keskkonnaministeerium vastas Advokaadibüroo Teder teabenõudele 27.02.2017, et programmis muudatuste tegemiseks ei ole Keskkonnaministeerium nõusolekut andnud. Seega ei vasta Aruanne seaduse nõuetele, kuna juhteksperdi ja ekspertrühma liikmete vahetamisega on rikutud KeHJS § 18 lõikes 6 sätestatud nõudeid.

Apollo madalale kavandatava Apollo kaitseala vahetusse lähedusse ning Vinkovi madalikule tuuleparkide rajamine vastuolus Aafrika ja Euraasia rändveelindude kaitse kokkuleppega. Eeltoodu valguses on mõistetamatu. Aruande lk 21 esitatud väide võimalikust kompromissist, mille kohaselt

võiks Vinkovi madalale rajada tuulepargi, sest sel juhul ei hõivataks Apollo madalikku. Olukorras, kus Eesti riigil on kohustus kaitsta rahvusvahelise tähtsusega liike ning puudub igasugune kohustus lubada merre tuuleparke rajada, on kohatu rääkida kompromissist. Eesti riik peab üldistes huvides tagama rahvusvaheliste kokkulepete järgimise ja kui tuuleparkide rajamine Hiiu rannikumere madalikele on nendest põhjustatud olulise keskkonnamõju tõttu võimatu, puudub mis tahes isikul subjektiivne õigus nõuda rannikumerre tuuleparkide rajamist.

Rõhutan, et keskkonnamõju hindamise käigus ei ole kaalutud alternatiive, mis võimaldaks rajada meretuulepargid lindude rändeteest (st rannikust) kaugemale.

Esiteks puudub veealuse müra hinnang, kuigi Aruande punktis 5.11.1 (lk 223) on leitud, et suuremat mõju võib veeloomastikule põhjustada veealune müra, mida tekitavad konstruktsiooni osad (generaator, jahutussüsteemid jt) ja selline müra kandub turbiinist vette vibratsiooni vormis. Vibratsiooni (Aruande p 5.11.3) kohta puudub asjakohane teave. Viidatud on uuringutele, mis on tehtud oluliselt väiksemates tuuleparkides oluliselt väiksema võimsusega elektrituulikute kohta. Näiteks on viidatud uuringutele Taani 400 MW koguvõimsusega meretuulepargis, milles on alla 3 MW võimsusega elektrituulikud ning mainitud on tuuleparki Horns Revis, mis koosneb 2 MW elektrituulikutest. Kuna Loode-Eesti meretuulepargis kavatsetakse kasutada 7 MW võimsusega elektrituulikuid ning kogu tuulepargi võimus on 1100 MW, ei ole tegemist võrreldavate tuuleparkidega. On üldteada, et suuremad ja võimsamad elektrituulikud tekitavad suuremat müra.

Aruande punktis 2.4 (lk 37) on esitatud järeldus, et tuulikutel puudub oluline negatiivne veealuse müra mõju kaladele ja imetajatele. Seejuures on viidatud Aruande punktidele 3.4 ja 3.5, mille põhjal on sellisele järeldusele jõutud. Ei viidatud punktides ega kogu Aruandes pole veealust müra hinnatud.

Aruande punktist 5.11.1 nähtub, et müra modelleerimise tulemusel on Aruandes hinnatud üksnes tuuleparkide võimalikku veepealse müra vastavust sotsiaalministri määrusele (vt ka lk 224 esimene lõik). Juhin tähelepanu asjaolule, et normid, millest Aruandest müra puhul on lähtutud, ei kehti enam. Alates 01.01.2017 reguleerib välisõhus leviva müraga seotud küsimusi atmosfääriõhu kaitse seadus. Seega tuleb hinnata müra vastavust alates 01.02.2017 kehtiv keskkonnaministri määrus „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“.

Lugupidamisega,
Hergo Tasuja
hiidlane